

La dualitat del futbol femení: creixement amb llums i ombres

Els èxits esportius i la captació de públic interessat per les competicions també obren la porta a l'exigència i la crítica; el conflicte a la selecció espanyola impacta en l'oasi de progressos

Futbolistes de la selecció espanyola femenina. | @SEFutbolFem

El **futbol femení** ha passat de ser un veler navegant per la **Costa Brava** a convertir-se en un transatlàntic endinsant-se en un oceà d'aigües encara inexplorades. El creixement experimentat en els darrers anys obliga a replantejar rutes i repensar destins, posant sobre la taula noves preguntes. Què vindrà després del seu **boom**? Quin impacte té en les **futbolistes** la major exposició mediàtica? S'està tenint pressa per fer-se gran? Diverses protagonistes exposen **dubtes** i **certeses** sobre la gestió d'un èxit que gairebé mai és fàcil i que, coincideixen, ha de prioritzar no perdre tripulants pel camí.

Malgrat la innegable evolució, tant en el futbol formatiu com en l'**elit**, les diferents parts implicades manifesten la necessitat de garantir un **progrés** transversal, que involucri, d'una banda, tots els clubs i, de l'altra, les múltiples àrees de desenvolupament. Cal assegurar que no hi hagi esquerdes a estribord. Tampoc a babord. Després de dècades de treball a l'ombra i inversió de recursos humans i materials, els bons resultats han portat avui visibilitat a un futbol femení que en els últims mesos, per contra, viu una dualitat.

Conflictes en un escenari aparentment paradisiac

Els rècords d'assistència al Camp Nou, les audiències dels partits a la televisió i les fites en el

terreny de joc arriben en un clima enrarit. La tensió entre federació, lliga, clubs i jugadores posa en entredit una professionalització per ara inacabada. Estaments i actors involucrats són encara lluny d'actuar amb consciència del fenomen creat. Com afirma l'entrenadora i exfutbolista **Juli Garcia**, el professionalisme ha arribat, però ha d'anar conquerint tots els terrenys. "Quan es va professionalitzar el futbol femení, es va llançar la llei com a idea, però no es va posar en pràctica res. Estem evolucionant, però hi ha àrees que estan creixent a un ritme molt més alt que altres, i això obliga a una reavaluació del procés", considera.

Els entrenos dels últims mesos són la prova que, en paraules de les **protagonistes** i atenent als seus actes, el procés continua demandant molts canvis. També en la manera d'abordar aquest auge. L'últim escàndol ha esclatat a la selecció espanyola després que almenys una quinzena jugadores s'hagin negat a assistir a les convocatòries de **Jorge Vilda**. Mesos abans, les discrepàncies van sorgir al voltant de la figura de l'entrenador del Barça, **Lluís Cortés**, que va acabar deixant el càrrec. Les qüestions de vestidor, coincideixen diferents veus, s'han de resoldre internament. ?Aquest tipus de missatges són molt negatius, independentment de si les jugadores tenen o no raó. Malauradament, té un ressò molt més gran que una notícia positiva?, explica Garcia.

Anteriorment, l'enèsim conflicte d'interessos a nivell estatal va obligar a suspendre la jornada inaugural de la **competició** domèstica, que havia d'arrencar el 10 de setembre i que ho va fer finalment una setmana més tard del previst. Aquesta vegada, el motiu va ser el sou de les àrbitres, que finalment van veure com es complien, a mitges, les seves peticions d'**increment salarial**. La gestió dels diversos incendis encara resulta més nociva per a un públic proper i familiar, que ha pujat al vaixell exercint com un motor més per explicar el seu avanç. Sovint, fins i tot, desmarcat de la composició que acompanya el futbol masculí.

L'exposició mediàtica, un repte afegit

En plena expansió, les futbolistes tenen poca experiència sobre el que implica estar en el focus. Sense que sigui plenament extrapolable, el món del futbol masculí il·lustra el que comporta convertir-se en un personatge públic. ?Un cop has viscut aquest *boom* mediàtic i t'has posat en el punt de mira perquè jugues bé i dones espectacle, has de començar a digerir-ho i conviure-hi. Comportar-se en cada moment com una atleta, conscient que pots tenir més ulls a sobre?, explica **Laura Casanovas**, jugadora de l'**Sporting Clube de Braga**. Cal entendre que l'exposició obre la porta a la crítica. Encara més amb les xarxes socials.

En la mateixa línia, cal preparar l'entorn de les futbolistes per entendre les conseqüències d'aquesta visibilitat i la pressió derivada d'una major exigència. Especialment en una generació que ha conegut el **professionalisme** en una etapa ja adulta i no des de les categories inferiors, quan les noies no es podien visualitzar dedicant-se íntegrament al seu esport. ?Les futbolistes s'han hagut d'acostumar a aquest reconeixement i seguiment mediàtic. Això també és molt gratificant per tot el que han passat fins a arribar aquí?, explica Garcia. Els clubs cada dia treballen més en aspectes com la **comunicació**. Així i tot, a nivell de recursos, hi ha massa diferència entre els capdavaners i la resta. Poder afrontar aquesta responsabilitat amb una mirada professional, a més del fet que moltes d'elles tinguin **formació acadèmica** paral·lela, ajuda a l'assimilació d'aquesta influència social.

L'objectiu ha de ser evitar que la sobreexposició i l'exigència desgastin una **generació** de futbolistes que s'ha acostumat a batallar cada petita conquesta. A trencar barreres i esfondrar allò establert, sense trobar referents que hagin arribat tan lluny en el trajecte. La majoria havien entrenat fins a edats avançades amb nois. Treballar des de la base amb perspectiva de gènere suposa avançar noves milles en el procés de **perfeccionament** físic i mental. Ara, tenen una ruta traçada, cosa que permetrà anar descobrint els límits, per exemple, en les edats en què es penegen les botes.

La singularitat del femení

En l'apartat físic, les **dones** tenen unes característiques pròpies. Per això, cal una mirada que integri

la major càrrega en entrenaments i partits de l'actualitat. De la mateixa manera que un entrenador no tracta igual un jugador aleví que un esportista del primer equip. ¿Per treure el màxim rendiment, s'ha d'entendre la dona en la seva màxima **complexitat**?, assenyalen fonts consultades. El camp de la psicologia esportiva treballa perquè, a mesura que es professionalitzen els equips, també es vagin descobrint les possibles respostes a aquesta màxima exigència, que fins fa poc no s'havia explorat.

Encara que pugui semblar una obvietat, en el pla emocional, una dona pot reaccionar d'una manera diferent a l'home. Per això, el **cos tècnic** que sigui capaç d'identificar aquestes particularitats estarà més a prop de treure el màxim rendiment i gestionar millor cada escenari. Juli Garcia, que ha entrenat equips masculins i femenins, ha observat que ells són generalment més impulsius, mentre elles acostumen a ser més emocionals. ¿Qualsevol gestió de grup és complexa. En el cas femení, la part emocional és encara més important?, sosté, emparada en la seva experiència.

La formació d'entrenadores i la consolidació de referents

Atenent aquesta realitat descrita per les **protagonistes**, hauria de ser una prioritat la irrupció d'entrenadores. ¿Hi ha un camí encara llarg perquè la dona arribi a la **banqueta**. S'ha assolit entre les jugadores, però la dona entrenadora és encara molt minoritària?, afirmen. De fet, a la **Lliga F** només n'hi ha cinc entre els 16 equips que la conformen. En la formació, aquesta conquesta també és un repte. ¿Hi ha massa entrenadors al futbol femení que no tenen formació en aquest camp i tenen uns mètodes obsolets, que no serveixen per evolucionar?, defensa Garcia. Les oportunitats, reflexiona, són molt menors. ¿Has de fer molt més que ells per arribar: en el futbol femení és molt normal que hi hagi entrenadors, però en el masculí pràcticament no hi ha cap noia".

El mosaic del Barça-Reial Madrid al Camp Nou Foto: FCB

En els cursos d'**entrenadors** nacionals, hi ha molt poques noies i la seva presència encara no

s'observa com a habitual. ?Arribar a l'elit, siguis noi o noia, sempre és difícil. Però nosaltres ens hem de preparar encara més, perquè portem molt menys temps en aquest món i ells tenen més experiència?, analitza ella mateixa. ?Cal integrar aquestes noies mentre se'ls van donant oportunitats, però no podem posar amb calçador dones perquè sí, perquè llavors l'impacte negatiu encara és pitjor?, sentència.

L'aspiració és que futbolistes i entrenadores tinguin referències i creixin en un entorn professional des d'edats més primerenques, en una tasca que demana temps. El canvi, reiteren, ha de ser global, en totes les ciències. Els **preparadors** i cossos tècnics han de treballar a estudiar la dona futbolista, perquè la literatura científica masculina no serveix per a l'escenari actual. ?No val traslladar els calendaris, els entrenaments i el desenvolupament del masculí?, sostenen les jugadores. Menys encara amb presses i havent d'assimilar una exigència sobrevinguda, que l'únic que fa és augmentar el risc de patir lesions.

En aquest sentit, els estudis diuen que en els països on hi ha més dones al capdavant de la gestió femenina, els resultats són millors. ?La dona pot pensar més en clau dona, que necessiti l'**experiència** del futbol masculí?, sostenen les diferents veus. Calen entrenadores, però també directives i figures en la gestió. Incorporar en el quadern de bitàcola del futbol una nova veu amb accent femení. Perquè malgrat que el **sector** avança, hi ha apartats que s'han de continuar polint. No és suficient amb el que s'ha fet fins ara. I cal insistir a tots els nivells.

?La mateixa jugadora, independentment del club i el nivell que tingui, ha d'entendre que ha de tenir un comportament professional. El **tractament** del grup i la futbolista ha de ser independent del nivell en el qual es juga?, radiografia Garcia. ?Hem de continuar batallant perquè ens vegin com a professionals de l'esport?, conclou Casanovas. Perquè per poder conduir a bon port un transatlàntic, cal que **capità**, oficials, pilot i mariners remin en una mateixa direcció.

El Barça va aconseguir un rècord mundial d'assistència en un partit de futbol femení Foto: FCB

